

Správa o činnosti pedagogického klubu

1. Prioritná os	Vzdelávanie
2. Špecifický cieľ	1.1.1 Zvýšiť inkluzívnosť a rovnaký prístup ku kvalitnému vzdelávaniu a zlepšiť výsledky a kompetencie detí a žiakov
3. Prijímateľ	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
4. Názov projektu	Inovácia vzdelávania za účelom zlepšenia čitateľskej, matematickej, finančnej a prírodovednej gramotnosti
5. Kód projektu ITMS2014+	312011U464
6. Názov pedagogického klubu	Čitateľská odysea
7. Dátum stretnutia pedagogického klubu	15.10.2019
8. Miesto stretnutia pedagogického klubu	Gymnázium, Šrobárova 1, 042 23 Košice
9. Meno koordinátora pedagogického klubu	PhDr. I. Kerestúriová
10. Odkaz na webové sídlo zverejnenej správy	https://www.srobarka.sk/inovacia-vzdelavania-za-ucelom-zlepsenia-gramotnosti/

11. Manažérske zhrnutie:

krátka anotácia:

Aktívne využívanie čítania s porozumením vo vyučovacom procese.

Tvorba úloh pre žiakov na čítanie s porozumením.

Základné činnosti v práci s textom, požiadavky na tvorbu úloh pre žiakov v rámci rozvoja čitateľskej gramotnosti.

Ako navrhovať úlohy k textu v SJL, DEJ, OBN, UKL – analýza didaktického testu z daného predmetu zameraného na čítanie s porozumením.

Diskusia a výmena skúseností medzi pedagógmi.

klúčové slová: čítanie s porozumením, vhodný výber textu, druhy úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti, didaktický test, prepojenie poznatkov s praxou

12. Hlavné body, témy stretnutia, zhrnutie priebehu stretnutia:

Témy stretnutia:

1. Aktívne využívanie čítania s porozumením vo vyučovacom procese

Na treťom zasadnutí klubu sa vyučujúci zhodli v názore, že čítanie s porozumením a jeho rozvoj nie je výsostnou záležitosťou učiteľov slovenského jazyka a literatúry. Je potrebné, aby na rozvoji čítania s porozumením sa podieľali všetci učitelia školy. Čítanie s porozumením by malo byť súčasťou väčšiny vyučovacích hodín v rámci rôznych predmetov (v našom prípade humanitných predmetov). Avšak k naplneniu tohto cieľa je potrebné, aby učitelia daných predmetov mali dostatočné kompetencie na realizáciu tohto zámeru.

2. Rozvoj čitateľskej gramotnosti – výber textu na čítanie s porozumením

Čitateľská gramotnosť sa v súčasnosti nechápe ako schopnosť čítať, ani schopnosť rýchlo a plynule čítať. Pri najvyššej úrovni čitateľskej gramotnosti má byť čitateľ schopný spracovať také informácie z neznámeho textu, ktoré nie je jednoduché nájsť, musí preukázať detailné porozumenie textu a musí vedieť posúdiť, ktoré informácie z textu sú podstatné. Cieľom nás pedagógov je rozvíjať u žiakov čítanie s porozumením a to predovšetkým na vhodne zvolenom texte a správne koncipovanými úlohami k danému textu.

Texty rozdeľujeme podľa rôznych kritérií, napríklad:

- Podľa formy:
 - súvislý/nesúvislý;
 - kombinovaný (kombinácia súvislých a nesúvislých textov)/zložený text (pozostávajúci z viacerých samostatných textov)
- Podľa funkcie: vecný/umelecký text
- Podľa jazykového štýlu: náučný/hovorový text
- Podľa média: papierová (tlačaná podoba textu)/digitálna podoba (elektronická podoba textu)

Pri aplikácii čítania s porozumením v jednotlivých predmetoch by sme mali klásť dôraz na reálny život, preto v centre nášho záujmu by mali byť (z hľadiska funkcie) vecné texty členené podľa formy a podľa média. Prítomné vyučujúce SJL potvrdili fakt, že je o to ťažšie rozvíjať čítanie s porozumením na umeleckých (literárnych) textoch, ktoré v aktuálnej dobe vyvolávajú u žiakov dojem, že sú pre život málo potrebné, priam zbytočné.

3. Úlohy na čítanie s porozumením v didaktickom teste

Cieľom didaktického testu zameraného na čítanie s porozumením je overenie čitateľských kompetencií žiakov – práce s informáciami, čitateľskej gramotnosti, schopnosti žiakov interpretovať rôzne druhy súvislých a nesúvislých textov, schopnosti argumentovať ap. Pri tvorbe úloh na čítanie s porozumením je nutné mať vždy na pamäti, že jadro ich riešenia je vždy v texte (!).

V didaktických testoch na čítanie s porozumením sa najviac využívajú tieto druhy úloh (testových položiek):

- Zatvorené úlohy s výberom odpovede (polytomické)
- Otvorené úlohy so stručnou odpoveďou – produkčné
- Otvorené úlohy so stručnou odpoveďou – doplňovacie
- Zatvorené usporiadacie úlohy
- Zatvorené priradovacie úlohy

4. Výmena skúseností medzi pedagógmi

Koordinátorka pedagogického klubu prezentovala vytvorený a odpilotovaný didaktický test zo SJL zameraný na čítanie s porozumením. Ďalej nasledovala ukážka najčastejšie využívaných druhov úloh na čítanie s porozumením (v predmetoch SJL, UKL, DEJ, OBN), ktorými sa prezentovali aj ostatní vyučujúci - členovia klubu. Stretnutie pedagogického klubu ďalej pokračovalo diskusiou a výmenou skúseností v oblasti výberu textu a tvorby úloh na rozvoj čitateľskej gramotnosti.

Každý člen opísal svoje skúsenosti z vyučovania, poukázal na úspechy a nedostatky, na potrebu rozlišovania didaktického testu zameraného na overovanie vedomostí a testu zameraného na čítanie s porozumením.

5. Identifikovanie problémov vo vyučovaní

Porozumenie textu, hlavne učebného textu, je dôležitou podmienkou „vstupu“ žiaka do učiva. Učenie sa nie je zmysluplné a nie je efektívne, keď v ňom chýba porozumenie. Čítanie s porozumením však nie je len nástrojom osvojovania si učiva, ale aj základom chápania sveta. Keďže text prináša nové informácie, núti žiaka myslieť, uvažovať, formuje jeho hodnoty a ovplyvňuje postoje k svetu.

Preto je našou úlohou aktívne využívať čítanie s porozumením vo vyučovacom procese. Aj dnešná moderná spoločnosť vyžaduje, aby absolventi škôl boli pripravení na trh práce a aby dokázali kriticky myslieť, tvorivo riešiť problémy vyplývajúce z pracovného procesu, ale aj situácie z reálneho života.

13. Závbery a odporúčania:

Odporúčania pre členov klubu na rozvoj čitateľskej gramotnosti:

Naštudovať si materiály týkajúce sa výberu textu a tvorby úloh zameraných na čítanie s porozumením – jednotlivé testy môžu členom klubu slúžiť ako námet na ich vlastnú tvorbu testov zameraných na čítanie s porozumením.

HÚSKOVÁ, A.: Aktívne využívanie čítania s porozumením vo vyučovacom procese v ZŠ a SŠ.

Bratislava: MPC, 2012.

<https://www.zsmsorvesele.edu.sk/uploads/fck/file/U%C5%BEito%C4%8Dn%C3%A9%20materi%C3%A1ly%20pedagogika/Akt%C3%ADvne%20vyu%C5%BEitie%20%C4%8Ditate%C4%BEsk%C3%BDch%20zru%C4%8Dnost%C3%AD.pdf> [online]

- Hincová, K. – Húsková, A.: Tvorba testov a možnosti ich využitia v predmete slovenský jazyk a literatúra (2011). Dostupné online na www.mpc-edu.sk.
- Čtvrtníčková, D.: Rozvoj čitateľskej gramotnosti nielen na hodinách slovenského jazyka a literatúry (2006) • Dostupné online na www.mpc-edu.sk

14. Vypracoval (meno, priezvisko)	Mgr. Alena Palírová
15. Dátum	15.10.2019

16. Podpis	
17. Schválil (meno, priezvisko)	PhDr. Ingrid Kerestúriová
18. Dátum	16.10.2020
19. Podpis	

Príloha:

Prezenčná listina zo stretnutia pedagogického klubu